

Information angående risk för blodsmitta

Vad är blodsmitta?

I första hand syftar man på virus såsom hepatit B, hepatit C samt hiv.

Risk för blodsmitta?

Blodsmitta kan smitta genom sex, stick/skärsador eller vid blodkontakt på skadad hud eller slemhinnor (mun, näsa, ögon). Att få blod på oskadad hud medför ingen risk. Blodsmitta smittar inte heller via kramar eller annan vardaglig kroppskontakt. Urin, avföring eller snor utan blodtillblandning innebär inte heller någon risk för smitta.

Förebyggande åtgärder

Genom att ha en god allmän hygien och undvika direktkontakt med blod eller kroppsvätskor minskar riskerna för överföring av många olika smittämnen, däribland blodsmittor.

Handskar ska användas vid kontakt med kroppsvätskor och eventuella sår på huden ska täckas av plåster.

Vaccin finns mot hepatit B.

Omedelbara åtgärder vid blodkontakt

Undvik direktkontakt med blod eftersom allt blod ska betraktas som eventuellt smittsamt.

Använd alltid handskar vid kontakt med blod eller andra kroppsvätskor.

Stick eller skärskada
(av föremål med annans blod på)

Skölj med stora mängder vatten, desinficera snarast med handdesinfektionsmedel. Sätt på förband/plåster.

Blod på huden

Tvätta med tvål och vatten, desinfektera därefter med handsprit eller klorhexidinsprit.

Blod i ögon eller mun

Skölj med rikliga mängder vatten. Gärna ögondusch.

Blod på ytor eller föremål

Torka upp med engångsmaterial och rengör sedan ytan med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel.
Förpacka nerblodat materialet i dubbla plastpåsar och släng direkt i soporna.
Kläder/textiler med blodspill tvättas i maskin på så hög temperatur som materialet tål.

Vid smittrisk, där blodigt föremål stuckit eller skurit genom hud eller när blod kommit i kontakt med slemhinna/sårig hud bör både den som skadats och den vars blod någon utsatts för att kontakta vårdcentral för ställningstagande till bedömning, provtagning eller medicinsk profylax (vaccin).

Tänk på att även blod från en person utan känd blodsmitta kan bära på smitta.

Åtgärder efter initialt omhändertagande

Personer med känd blodsmitta har informationsplikt enligt smittskyddslagen då det finns en beaktansvärd risk för smittoöverföring och måste då informera om sin sjukdom. För minderårig ligger ansvaret på vårdnadshavare. Då flera barn är inblandade i en incident kontaktas därför vårdnadshavare till samtliga barn. Förskolechef (förskolebarn) respektive medicinska elevhälsan (skolelever) ska också informeras om incidenten snarast och följa upp att ovanstående skett.

Om du som anställd utsatts för blodkontakt som inneburit en risk under ett arbetspass ska du även kontakta närmsta chef samt anmäla skadan till försäkringsbolag.

Arbetsgivaransvar

Verksamhetschef, förskolechef eller skolledning/rektor är ansvarig för arbetsmiljön och att riskbedömning utförs i verksamheter där man kan riskera att komma i kontakt med kroppsvätskor. Det ska finnas dokumenterade, uppdaterade, rutiner kring omhändertagande av blod samt åtgärder vid tillbud. Personalen ska ha kunskap om blodsmitta, vilken skyddsutrustning som ska användas och var denna finns.

Medicinsk bakgrund

I Sverige testas allt blod från blodgivare men då detta inte sker i alla delar av världen finns risk för blodsmitta i samband med blodtransfusion vid medicinska ingrepp eller olyckor. Smittspridning kan även ske vid tatuering, piercing eller andra ingrepp om orena verktyg används.

Barn med hepatit B, hepatit C eller hiv har vanligen inga symtom av sin infektion. Enstaka barn behöver medicinsk behandling. De har regelbundna besök hos sin behandlande läkare.

Hepatit B

Hepatit B orsakar en inflammation i levern. Smittan sker via blod, sexuell kontakt eller från mor till barn under graviditet/förlossning. Hos vuxna läker den akuta infektionen vanligen ut, medan risken att utveckla kronisk infektion är större hos små barn, särskilt barn som smittats av modern i samband med förlossning.

Det finns vaccin mot hepatit B – till exempel Engerix B eller Twinrix som ger bra förebyggande skydd efter tre doser. Barn till mödrar med hepatit B vaccineras i Sverige vid födseln för att minska risken för smittöverföring. Sedan 2016 ingår hepatit B-vaccin i den grundvaccination som erbjuds alla barn på BVC. Ovaccinerade personer som utsatts för smitta kan, även efter tillbud, ges vaccin. Vaccin ska ges snarast och senast inom 72 timmar efter tillbud.

Hepatit C

Även hepatit C orsakar inflammation i levern. I de flesta fall ger infektionen inga sjukdomssymtom. Hepatit C smittar främst via blod och är globalt utbredd. Den vanligaste smittvägen är via förorenade nålar vid intravenöst missbruk. Sexuell smitta och smitta från mor till barn kan förekomma, men risken är mycket mindre än vid hepatit B.

Tack vare nya framsteg inom läkemedelsområdet kan hepatit C idag behandlas och personen blir helt frisk. Vaccin saknas.

HIV

HIV angriper delar av människans immunförsvar. Till en början är infektionen oftast symtomlös. Obehandlad hiv övergår så småningom i sjukdomssyndromet AIDS. Det finns möjlighet att behandla hiv-infektionen med s.k. "bromsmediciner" men infektionen kan dock inte botas utan är en livslång sjukdom. Hiv smittar genom blod, sexuell kontakt eller från mor till barn under graviditet eller förlossning. Vaccin saknas.